

КАНАДІЙСЬКИЙ ЄПАРХІЯЛЬНИЙ

ВІСТНИК

1

1947

Великоднє Послання

З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ Г. НАШОГО ІСУСА ХРИСТА
До Високопреподобних і Всечесніших Отців і всіх Вірних
нашої дієцезії

“Ісуса шукете Назорея розпязого. Він воскрес. Нема Його тут. Це місце, де Його положили” (Марко: 16,17.)

Христос Воскрес!
Дорогі в Христі,
Святкуємо Великдень.

Найрадіснійший празник і найвеличавіший у році. Щоб Великдень був у дійсності для нас усіх “празником празників” і “торжеством торжеств,” то св. віра дає нам найбільше запевнення про Христове Воскресення.

Мало є подій з Христового життя, щоб їх оповідали всі чотири євангелісти. Однак про Христову смерть і воскресення згадують всі чотири євангелія, як найточніше і як у найменших подробицях.

І так, що Христос з любови до нас умер на хресті, це однозгідно описують всі чотири євангелісти. Христову смерть урядово ствердив римський сотник, коли пробив списом Бік Христа, звідки виплила Кров і Вода. Навіть жиди не мали найменшого сумніву про смерть Христа, коли самотнім їх бажанням до Пилата було поставити державну сторожу коло Господнього Гробу.

Однак у Божих плянах цей підступ жидів причинився для віруючих до тим більшої певности про Христове воскресення. Бо саме ця римська сторожа була першою вістункою в Єрусалимі про славне Христове воскресення, по відваленні тяжкого каменя, по землетрусі, появі ангела й першому переляку. Прославлений Христос явився Марії Магдалині каянниці, побожним жінкам Мироносицям, двом засумованим ученикам із Емаус і цілому Апостольському Зборові, що зо страху перед жидами позамикали за собою двері.

З особливішого Божого допущу сталося так, що при першій появі серед Апостолів не було Апостола Томи. Хоч душею був він вірний Христові і готовий на всякі жертви, то природою був недовірчивим і тому ніяк не хотів повірити в оповідання прочих Апостолів, що бачили й говорили з воскресшим Христом. Тома заедно повторяв всім: “Коли не побачу на Його руках знаків від цвяхів і не вложу свого пальця в ра-

ни від цвяхів і не вложу своєї руки в Його бік, не повірю” (Іван: 20,25.) Христос узглядив і цю слабкість Апостола Томи й у надмірі Своєї ласкавості дозволив йому діткнутися Своїх ран. Завстиджений Апостол упав перед Спасителем і щиро визнав: “Господь мій і Бог мій” (Іван: 20,28.)

Воскресший Христос явився також зболілому Петрові, запевнив його про прощення й поручив йому утверджувати своїх братів у вірі. Проповідувати прославленого Христа взяв собі св. Петро за своє головне завдання. У зміст його першої проповіді, в часі Зелених Свят, увійшло саме Христове воскресення, бо каже: “Ісуса Назорея, Мужа, що Його прославив Бог між нами силами, чудами й знаками... Його... ви руками безбожних замучили й вбили. Сього Ісуса воскресив Бог, чого ми є свідками” (Діян. 2,32.) Так само й в другій проповіді, згадує про воскресення, докоряючи жидам: “Виж Святого й Праведного відреклися і просили дарувати вам чоловіка убійника, а Творця життя убили, що Його Бог воскресив із мертвих, чого всі ми є свідками” (Діянн: 3,15.) У своєму Посланні до новонавернених навчає їх, що Бог “по Своім великим милосерді віродив нас до живої надії воскресенням із мертвих Ісуса Христа” (І. Петра: 1,3.) І коли прийшло вибирати, на місце відпавшого Апостола Юди, нового Апостола, то Князь Апостолів, св. Петро зажадав серед інших вимог, “щоб один із них був з нами свідком Його воскресення” (Діянн:1,23.)

Для Апостола Народів, св. Павла, воскресший Ісус Христос був основною правдою проповіді. У листі до Коринтян так пише: “Бо я вам передав, що й прийняв, що Христос умер за наші гріхи, по Писанням, і що явився Кифі, а відтак одинацятьом, відтак явився більш як п'ятсот братам разом, з котрих многі живуть досі, іншіж уснули” (І.Коринтян: 15,3.) Про воскресення пише й до Римлян: “Колиж ми вмерли з Христом, віримо, що й житимемо з Ним, знаючи, що Христос уставши з мертвих, уже більш не вмирає, смерть не має вже над Ним власти” (Римлян: 5,8.) Хоч переслідуваний за свою проповідь, проте напоминає свого ученика Тимотея, щоб не забував навчати про воскресення: “Памятай, що Господь Ісус Христос воскрес із мертвих, із насіння Давидового, по мойому благовісті, що в нім терплю аж до оков, як злочинець, та слово Боже не є звязане” (ІІ. Тимотей: 2,8.)

Головним завданням Апостолів було свідчити й голосити вірним про воскресшого Христа. Апостольські Діяннн записали, що: “з великою силою давали Апостоли свідоцтво воскресення Ісуса Христа Господа нашого і велика ласка була на них всіх” (Діянн: 4,33.) В імені всіх Апостолів відзивається їх Князь, св. Петро: “А ми є свідками всего, що діяв в землі жи дівській і в Єрусалимі, що Його вбили, повісивши на дереві. Сього воскресив Бог третього дня і дав Йому статись явним. Не всьому народові, а наперед вибраним свідкам від Бога; нам, що їли й пили з Ним, коли воскрес із мертвих. І приказав нам проповідувати народові і свідчити, що це Він є призначений

Богом Суддя живим і мертвим” (Діяння: 10,39.)

Віра у воскресшого Христа увійшла у “Символ віри,” найперше Апостольський, а відтак у Нікейський і його відмовляємо аж по сьогоднішні часи. По причині Христового воскресення святкуємо від апостольських часів неділю, замість давнішої жидівської суботи. Від перших віків святкуємо у Церкві сьогоднішній Великдень на пам'ятку Христового воскресення. Численні малюнки з перших віків християнства в катакомбах виказують віру у воскресшого Христа. Від непамятних часів вірні здоровлять себе у великодньому часі словами: “Христос Воскрес,” а у відповідь чують:, що “Воістину,” справді, “Воскрес!”

Одинокі, що не признали воскресшого Христа, це були колись жиди, що підплатили римських жовнірів, щоб пустили вістку, начеб це Апостоли вкрали Христове тіло. Є й сьогодні одиниці жидівського наставлення, що стараються захитати нашу радість із прославленого Христа ложним толкуванням, начеб це Христос не воскрес, але тільки привидівся Апостолам. Коли однак отворимо св. Письмо, то переконаємося, що Христос учинив все зо Своєї сторони, щоб усунути навіть найменший сумнів, щодо Його воскресення. Воскресший Христос показувався Апостолам не в одному дні, але через сорок днів. Являвся не один раз, але багато разів: при гробі, в городі, при озері, на горі, у Єрусалимі, на Оливній Горі. Не тільки на одну хвилину, але через довший час; не тільки у ночі, але вдень; не тільки жінкам, але й мущинам і розмовляв з ними, дозволяв Себе дотикати, їв із ними, а вкінці явився понад 500 ученикам. (I. Коринтян: 15,6.) Отже й правда про воскресення ясна, як сонце. І тому мимо нападів ворогів, ніколи церкви не стягають стільки віруючого народу, як на Великдень.

Чому Христос явився стільки разів по Своїому воскресенні? Бо жадав від Апостолів, щоб вони свідчили про Його воскресення. Бо вимагав від Своїх визнавців, щоб вони не вагалися віддати навіть своє життя за правду Його воскресення. Що віруючий світ укліякнун перед воскресшим Христом, то не тільки тому, що Він з любови до нас зійшов із неба на землю, прийняв наше людське тіло, терпів голод, спрагу й виснаження, дозволив Себе дати розп'яти, але й тому, що третього дня славно воскрес із мертвих. Вірою у будуче прославлення кріпили себе мученики колись і тепер, памятни на ці слова св. Письма: “Так написано, що Христос буде терпіти й воскресне із мертвих в третій день; і в Його імя голоситися буде покаяння і відпущення гріхів між усіма народами, почавши від Єрусалиму. Ви ж єсте свідками всього цього” (Лука: 24,46.)

Воскресший Христос є нашою побідою. Ми всі на Великдень мусимо визнати, на вид прославленого Христа, з римським сотником: “Справді це був Син Божий” (Матей: 27,54.) Коли Христос є Богом, то й Його наука є Божою. Божою є й Церква, що її збудував на Петрі. Божої установи є й

ця Єрархія, що в одності з Петровою скалою. Божими є і всі обітницї, що їх приобіцяв Син Божий своїм вірним послїдувачам. Прославлене Христове життя є причиною, запорукою і взором нашого будучого прославленого життя, коли вірно витреваемо при Спасителї. Тому й можемо в радості співати: “Сей день, що його сотворив Господь, радуймося і веселїмся в ньому.”

Великдень є також надїєю нашого Народу. Кого Бог любить, цього досвідчає. Нікого Небесний Отець так не полюбив, як Свого Єдинородного Сина, Христа. А проте перевів Його через Страстний Тиждень. Страстний Тиждень є не тільки пригадкою на календарї, символом, але й показчиком Божих дорїг на календарї всесвіту у життї рїзних народів. У якому часї подобається милосерному Богові повести даний нарід по хрестній дорозї, прибити його до хреста і вложити його до зимного гробу — це одиноко є зазначеним у календарї віків. Але й у календарї віків є предвиджена одночасно й година освободження, воскресення й перемоги. Коли віримо у Велику Пятницю, то й віримо й в славний день Воскресення.

Переживаємо дуже трагічну добу людства. Хоч вибороли мир, проте не для всіх народів. Лице всесвіту ще на дальше захмарене розбурханими хвилями людських пристрастей. Мимо великанських жертв у людській крові, майні й життї ще й досї велика часть людей стогне у тюрмі народів. Чи загроза третьої війни? Чи розвал всесвіту? Чи похід до гробу? Такі пригноблюючі думки снуються, але тільки в душах невірюючих. Для нас віруючих, Великдень є весною, новим життям, відною людства. Не тільки тому два тисячі літ назад, але й тепер у двацятomu столїтті. Є ще мільони доброї волї учеників і учениць Христа, що відсвіжуються великодніми правдами й визнають побідного Христа своїм Володарем, Спасителем і Осередоточкою всього. Остаточна перемога, не по сторонї безвірків, але віруючих.

“Підійми кругом очі твої Сїоне і поглянь, бо це прийшли до тебе, як богосвітлі світила від заходу й півночі й моря і сходу діти твої, в тобі благословлячи Бога по віки.” Так співаємо словами воскресного богослуження й одночасно линемо своїми думками до цих наших рідних Братів і Сестер із цих земель, що з них вийшли наші предки, що тепер скривавлені кровю найновіших мучеників в обороні свого найбільшого скарбу віри і кріпимося мужним визнанням їх разом із тисячами священників і цілою нашою Єрархїєю. Піднімаємо свої очі й на ці непроглядні ряди нашого розсипаного народу, по всіх частинах світу без даху, одїжи, удержання з безустанною загрозою підступного зловлення і вивезення політикою новочасних Пилатів у землю Ірода, що змішав кров із жертвою невинних. Нехай воскреслий Христос додасть їм сили перенести їх теперїшню Велику Пятницю.

Сьогодні всьо наповнилося світлом: небо й земля й підземне; нехай празне все сотворіння Христове повстання

і в ньому нехай утверджується. У загальній радості неба й землі, веселімся всі, тішмося нашим будучим у Христі прославленням в небі, благаймо воскресшого Христа, щоб зберіг нашу переслідувану Церкву Українців Католиків на землях наших батьків, потішив наших скитальців серед їхньої теперішньої безнадійности. Нехай милосерний Бог благословить весь наш многострадальний український Нарід.

Всім Дорогим Отцям Духовним і всім Вірним нашого Екзархату засилаємо зі Світлим Празником Христового Воскресення наші найщиріші воскресні побажання.

† **ВАСИЛІЙ, ЕПИСКОП-ОРДИНАРІЙ**

† **НІЛЬ, ЕПИСКОП-ПОМІЧНИК**

Винніпег, 30 березня, 1947 р.

————— * O * —————

ВІДВІДИНИ ЙОГО ЕМІНЕНЦІЇ КАРДИНАЛА ТІССЕРАНА

Від 1-го до 8 червня, цього року, відвідає Його Еміненція Кардинал Тіссеран найважливі осередки нашого релігійного життя в Канаді. Сподіємося гостити Його Еміненцію в Винніпегу, Йорктоні, Едмонтоні, Мондері й Торонті. Відвідини Заступника Святішого Вітця в Достойній Особі Його Еміненції Кардинала й Секретаря Східньої Конгрегації, нашої Церкви й вірних у Канаді є особливішим виявом любови Батька цілого християнства й одним із найрадісніших лучів серед притемненої нашої теперішньої історії Церкви.

МІСЯЦЬ КАТОЛИЦЬКОЇ ПРЕСИ

Сьогорічний місяць квітень є призначений в Канаді як місяць католицької преси. Нашою католицькою пресою в Канаді є: "Українські Вісти," "Голос Спасителя," "Будучність Нації," "Світло," "Місійні Вісти" й "Юнацтво." Виявом нашого глибокого релігійного вироблення й живої народньої самосвідомости буде, коли ми в місяці квітні замовимо собі до кожної нашої хати всі вище згадані наші часописи.

Ціллю кожного місяця католицької преси є збільшити число передплатників, а цим самим поширити вплив католицьких ідей, ідеалів й засад; навчати люд про добре уживання слова й письма для людей, що шукають розв'язки у біжучих питаннях; занести католицьке навчання до домів, варстатів праці й законодапних кругів. Доброю пресою ми розвинули

в Канаді наше церковне, народне, горожанське й суспільно-культурне життя. Зла преса: відчужила наших людей від святої Церкви; винародовила нашу молодь, кинула на поталу нищительних чинників, відіпхнула від наших культурних надбань. Такі думки насуваються під місяць католицької преси.

Тому Всеч. Отці виголосять у місяці квітні особливішу проповідь, чи у цілості, чи частинно, про значення католицької преси й заохотять до передплат.

КОНФЕРЕНЦІЯ НАШИХ СВЯЩЕНИКІВ

У четвер по Томиній Неділі 24. квітня відбудуться конференції для наших священників у Вінніпегу, Торонті, Йорктоні й Мондері. Обов'язком всіх Отців Душпастирів є прибути на час, це є 9.30 рано.

НАВЧАННЯ КАТЕХИЗМУ ПО ВІДПРАВІ

Обов'язком усіх Отців Душпастирів є по кожночасній церковній відправі, де нема в часі тижня катехизації, відбути цю катехизацію, хоч 20-30 хвилин. Пригадується на цей строгий обов'язок сьогоднішнім письмом. Занедбаня цього обов'язку буде остро каратися.

ДОПОМАГАЙМО ДАЛЬШЕ НАШИМ СКИТАЛЬЦЯМ

При щирій жертвенності наших вірних й самосвідомій співпраці нашого священства, можна було у великій мірі допомогти, не тільки матеріально висилкою пакунків і одежі, але й також морально підтримати наших опущених скитальців в Європі. Зворушаючі слова, що ними вони дякують у своїх листах, є найкращим доказом, як великою поміччю й підйомом є наша пам'ять на них у їхньому горю. Через увесь час, уже майже рік, займається з дуже великим успіхом, Дієцезальний Референт Всч. о. С. Семчук висилкою одежі, поживи й виробленням "афідевітів" від наших добрих людей. Наша Дієцезія дуже оцінює теперішню працю у справі наших скитальців Всеч. о. пароха й взиває всіх Отців до помочі для наших скитальців: одіжжю, жертвами на пакунки й поживи, та винайденням афідевітів.

О. М. Колодій.

ПАРОХІЯЛЬНЕ ЖИТТЯ Й НАША ПРЕСА

У питаннях щоденного життя для священика є обов'язком цікавитися духовним життям, повірених йому парохій. Успішність душпастирської праці є у великій мірі залежною від духовного середовища, що з ним стикаються щоденно наші парохіяни. Найкращим лучником наших парохій, поза церковною організацією, була досі й на даліше остає преса. І тому над цими двома думками, парохіяльного життя й преси, треба застановлятися.

I. ПАРОХІЯЛЬНЕ ЖИТТЯ

Приглядатися у подробицях нашому парохіяльному житті у Канаді булоб досить тяжко. Кожна парохія має своє середовище, свій спосіб думання й свої особливіші труднощі.

Загальною думкою нас усіх є це, що останніми роками зайшла декуди велика зміна у наших парохіях. Їх зовнішнім виявом є щире привязання до Петрової Скали, розвій католицьких організацій, карність і послух наших парохіян, щире узнання праці наших священиків. Розвій відчувається на різних ділянках нашого й релігійного й народнього життя.

Однак, бачимо, як кожна політична партія й держава старається впливати на горожан новітніми способами: радієм, фільмою, пресою, брошурами, відчитами, щоб тільки представити свою працю корисною, щоб викликати в людях напням якоїсь думки, пляну, щоб запалити їх до праці з гори зазначеної. З державною пропагандою й партійними кличами втискається також політичний радикалізм, байдужність супроти релігії, різного покрою сектанство.

Щоб вірні наших парохій не улягли злому впливові, мусить ся повести католицький вплив. З успішних засобів нашого впливу, поза словом і нашим добрим прикладом у парохіях, одним із наймодерніших й найуспішніших середників є таки наше письмо-преса.

II. НАША ПРЕСА

Теперішня канадійська школа не є в силі заспокоїти наших релігійних й народніх бажань. Тому наша преса має перебрати обов'язок релігійної й народньої культури в Канаді.

Від преси вимагається, щоб вона була голосом совісті, обороною слухних правд, розвоєм нашої своєрідної культури, скріпленням нашої народньої життєздатности, вивторюванням католицької думки у житті особистому, грома-

дянському, державньому, господарському, політичному й культурному, бо “коли Господь не збудує дому, то надармо трудяться будівничі, що хочуть його збудувати без Бога.”

Наша католицька преса у загальних зарисах виповняє свої завдання, витворює світогляд, називає зло зарозумільців по їх імені, подає способи духовного відпочинку, час від часу подає й здоровий гумор, параліжує ворожий й підступний вплив наших релігійних й народніх противників. Останніми роками вона почала заспокоювати систематично бажання наших вірних й прямує до дальшого усвершення.

Недомаганням нашої преси булоб хіба це, що деколи вона ледви животіє. Причини можуть бути різні: замале зацікавлення загалою нею, насильне впищення даром ворожій преси нашим вірним, не виплачення навіть найнищих жаданих передплат. І тут саме на нас священниках лежить **обовязок поширити нашу католицьку пресу** між нашими вірними. Ширення преси є чималою заморокою для нас при наших парохіяльних обовязках. Але коли ми вимагаємо від світських людей, щоб ширили часописи й були її апостолами, то випадає, щоб й ми були такі першими її апостолами.

Засоби поширити нашу пресу є многі. Спитаймося найперше, стільки ми сказали в кожній кольонії вже проповідей, чи принаймні заохотили, щоб наші вірні читали католицькі часописи? Може деякі навіть не знають, які є католицькі часописи в Канаді й де виходять? Чи ми знаємо скільки часописів наших католицьких читає кожна родина з наших вірних? Чи при різних нагодах: уродинах, шлюбах, памятках, чи похоронах, згадуємо кількома словами про збірку і піддержку нашої преси? Чи йдуть дописи до часописів про релігійне, народне й культурне життя з наших кольоній й парохій? До преси треба зачислити ще й католицькі видавництва: книжечки, молитовники, катехизми, календарі. Чи всі з наших вірних мають їх?

Сильним поширенням католицької преси сильно скріпимо й наше парохіяльне життя. Браком зацікавлення нашою пресою ослабимо дуже наше парохіяльне життя. Будьмо памятні на слова Святішого Вітця, що так сказав до католицьких журналістів: “Надармо будете будувати церкви, закладати школи й виконувати добрі діла — всі ваші старання будуть даремні, коли не будете уживати відпорного й зачіпного оружжя, що ним є католицька преса.”

* * *
* * *
* * *

КАНАДІЙСЬКИЙ ЄПАРХІЯЛЬНИЙ

ВІСТНИК

2

1947

Відвідини Кардинала Тіссерана

Рік 1947-ий був надзвичайним роком у історії Церкви Українців Католиків Канади. У цьому році, Його Емінінція Евген Кардинал Тіссеран з власної волі і на запитання Преосв. Кир Василя, відвідав Канаду. У розмірно короткому часі був майже у всіх наших найбільших релігійно народніх осередках.

Ласкавий побут Його Емінінції серед Українців Католиків у Канаді був надзвичайним підйомом. Серед теперішнього лютого переслідування за віру наших Братів і Сестер слова Кардинала були особливим скріпленням. Близька присутність Секретаря Священної Конгрегації є одним із найрадніших лучів нашої тепер притемненої переслідуванням історії Церкви на землях Зах. України. Перші цього роду історичні відвідини нашої Церкви у Канаді Заступником Святішого Вітця були особливою ласкавістю супроти нашої Єпархії й Вірних у Канаді.

У часі відвідин Його Емінінція цікавився початками нашого поселення у Канаді, подивляв дуже великий розвій і поступ нашої Церкви за недавно минулі 50 роки, висловлював великі надії й можливості для будуччини нашого Народу в Канаді, Його слова проповіді, промов і приватних розмов остануть на завжди щирим спомином. Незрівнані й повні любови, подиву й зворушення є також і листи Кардинала. З усіх їх відчитується спонуки відвідин Канади, шире признание дотеперішньої здійсненої місійної праці, сподівані бажання у будучому. Як документи часу. побуту й щирої вдячності подаємо ці листи у їх цілості:

I. ЛИСТ ЙОГО ЕМІНЕНЦІ ПРІ ВСТУПІ ДО КАНАДИ.

Нью Йорк, 19 квітня, 1947.

Його Ексцеленції,
Преосвященному Василюві Ладіці, ЧСВВ.,
у Вінніпегу, Канаді.

Дорогий Преосвященний Ладико:

Як лише я довідався, що буду мати знову нагоду відвідати Америку, то й подумав я тоді над можливістю відвідин українських осередків. А передовсім промишляв я над цією можливістю, щоб відвідати Канаду, що оснувалася першою як діє

цезія. А й з географічної точки погляду вона є більше суцільно злученою, як ці дієцезії, що знаходяться у Злуч. Державах.

Триста п'ятдесятилітні роковини Берестейської Одности призначили 1946-ий рік, щоб був одним із найрадісніших обходів у почуваннях вдячності за благословення, що їх Бог дав Українському народові для Галичини й поза її границі. Однак війна принесла Галичині три інвазії, одну по другій, з усею страшною руїною, так матеріальною, як і моральною, остаточними послідовностями, закінчилася рішенням, положити кінець Католицькій Церкві Східнього Обряду у Галичині й Підкарпатті.

Знаним є для Вас, як незначне число амбітних осібників дозволило себе ужити у ділі відступства. Однак і це є також Вам відомим, як вірні ісповідники й всі майже священники, спротивилися апостазії. У наслідок цього як много священників увязнених. Як багато з них вивезли до інших частин краю. А є й такі, що мусять скриватися, щоб тайки давати поміч своїм вірним.

Я відвідаю Вас з великим зворушенням співчуття й любови до Ваших Братів у Галичині й на Україні. А одночасно поручаю Вам перевести хрестоносний похід молитов: молитви, щоб одержати від Всемогучого Бога відваги для цих, що є переслідувані; молитви, щоб випросити ласки навернення для таких, що улягли; молитви, щоб вічною славою були нагороджені ці, що осталися вірні Католицькій Церкві й цій Одності, що її підписали їх предки тому три й пів століття.

Серед скитальців у Європі знаходяться много українці. Для них уділила Північна Америка великої помочі. Помогти їм у цих часах є найбільше заслугоючим і милосерним ділом, коли вони у своєму безвихідному положенні не можуть знайти остаточної розв'язки, ані в Європі, чи за океаном. Рідними способами старалися ми допомогти їм із Риму. Й на даліше будемо старатися продовжувати нашу поміч. Однак і Ваша співпраця є конечною. Нехай Бог наділить Вас нагородою, що на неї так щедро собі заслужили.

Цей теперішній лист є першим, що його написав я по моєму приїзді на землю Нового Світу. Тут маєте працю й свободу. З великою приємністю вижидаю як здійснення цієї програми, що Ви її приготували. Це дасть мені найкращу спосібність стрінутися з Вашим Духовенством і Вашими вірними. Молось про найрясніші благословення від Бога для Вашого Преосвященства, для Вашого Єпископа Помічника, для всіх Членів законного й дієцезального Клиру, для Сестер, що помагають Вашому народові й для всіх вірних Вашої Дієцезії.

Вашому Дорогому Преосвященству остаю найщирішим

Братом в Христі,

† КАРДИНАЛ ЄВГЕН ТІССЕРАН

Секретар Священної Східньої Конгрегації й
Єпископ Порто й Санта Руфіна.

II. ЛИСТ ЙОГО ЕМІНЕНЦІЇ ПРИ ВИЇЗДІ З КАНАДИ.

452 Медисон Евеню,
Нью Йорк 22, Н. Й.
11 червня, 1947.

До Йх Ексцеленції Кир Василя Ладика, ЧСВВ.,
Єпископська Резиденція, 235 Скошія Стріт,
у Вінніпегу, Манітоба, Канада.

Ваше Преосвященство:

По відїзді від Вас, так мало остало мені часу, що був я змушений відложити много конечної кореспонденції. Сьогодні однак забираюся до писання, щоб висловити Вам мою глибоку вдячність і щире вдоволення по причині так приємно уложеного для мене побуту в Канаді Вашим дорогим Преосвященством, Вашим щиро відданим Єпископом-Помічником, всіми Вашими Священиками й Вірними. Приготування було знаменито уложене і я мушу зложити Вашому Преосвященству вдячність, що дали мені можливість зобачити так багато у Вашій просторій Дієцезії.

Особлившу подяку складаю я за продумані для моєї місії дари, і я сподіюся, що Ваше Преосвященство буде поблагословленим повнотою здоровля. В управі своєї Дієцезії виявили себе Ваше Преосвященство справді знаменитим і тому приємним для Вас мусить бути дивитись на успіхи.

Дуже ласкавий був для мене Преосвященний Ніль, коли супроводжував мене до різних українських церков, а дієцезальні Священики, Отці Василяни й Отці Редемптористи не могли оказати більшої ласкавости від Вінніпегу, Йорктому, Едмонтону, Мондеру, Монтреалю до Торонта. Не скоро призабуду й дорогих Сестер Служебниць Непорочної Марії з їхньою працею над дїтворою.

Прошу прийняти отсе благословення й передати мої щиро-сердечні почування для всіх. Мінсіньор МекМегон й Отець Арсибал долучилися зі мною у подяці для Вашого Преосвященства і для Ваших льояльних Співпрацівників, що причинилися стільки до уприємнення цієї подорожі.

З почуваннями пошани й глибокою вдячністю остаюсь по Братньому в Христі Вашому Преосвященству

ЕВГЕН КАРДИНАЛ АІССЕРАН,

Єпископ Порта й Санта Руфїни,
Секретар Священної Східньої Конгрегації.

III. ЛИСТ ЙОГО ЕМІНЕНЦІ ПО ПОСЛУХАННІ У ПАПИ.

Ватикан Місто
Серпня 16, 1947.

Йх Ексцеленція Преосвященний Василій В. Ладика, Др.,
Ординарій Українців Католиків у Канаді,
235 Скошія Стріт, Винніпер, Ман.

Ваше Преосвященство:

Я щасливо прибув до Риму 27 червня, по короткій зупинці в Гендер, де ми заждали якийсь час по причині бурної погоди на Атлантику. Все таки перелет з Гендер до Лісбони відбувся знаменито.

Вже 28 червня прийняв мене Св. Отець, котрому я зложив Ваш поклін і від Єпископа Ніля як також від Вашого священства і дієцезії. Св. Отець дуже радо вислухав всі подробиці, які я зміг представити про віру Ваших людей, ревність священства та монахинь в ділі християнського виховання діворни і дорослих, та про змагання зберегти Вашу культуру в повній льяальності до канадійської нації та правительства. Йх Святість особливо радо слухав про Вашу поміч для Ваших європейських земляків, котрі терплять різнородні труднощі в старому краю або як скитальці.

Св. Отець переказав мені передати для Вас своє Апостольське благословенство для всього Вашого народу, для праці священства, для їхнього добробуту і поступу в християнським життю. З моєї сторони я не перестаю згадувати Вас в моїх молитвах і запевняю Вас, що я в особливий спосіб згадав Вас і Ваших вірних, коли підчас трьох канонізацій в липні я був пред стоящим єпископом до Св. Отця. Коли апостола і євангелію канонізаційної Служби Божої співали по грецьки, я з солодкою тугою згадав архиерейські Служби Божі служені Єпископом Нілем з нагоди моїх відвідин у Вінніпегу, Йорктоні, Мондері, Торонті і Оттаві, котрі так збудували всіх присутніх, чи вони були східнього обряду чи латинники.

Нехай Господь благословить Вас усіх і кріпить Вас в католицькій вірі та життю і подасть Вам всю духовну щасливість.

Прошу прийняти мої найкращі для Вас побажання, Дорогий Владико, а також для Вашого Єпископа-Помічника Ніля, щирозичливий Ваш в Христі,

† **ЕВГЕН КАРДИНАЛ ТІССЕРАН.**

Слова Його Еміненції у трьох вище наведених листах є для нашої Церкви, Єрархії, Духовенства дієцезального й монашого, законних згромаджень і чинів, як і також для всіх вірних, не тільки великим признанням високо поставленої Достойної Особи, але й щирою заохотою до наших дальших місійних

змагань.

Побут Його Емініції серед Українців Католиків у Канаді був одинокою цього роду історичною подією. Участь, у стільки наших церковних богослуженнях, є зворушаючою згадкою. Уділення Папського благословення літургічними словами нашого обряду повсякчасною памяткою. Щирим відгомонам нашої вдячності супроти Його Емініції буде память на ці слова з одного листу:

“Я відвідую Вас з великим зворушенням співчуття й любови до Ваших Братів у Галичині й на Україні. А одночасно поручаю Вам перевести хрестоносний похід молитов: молитви, щоб одержати від Всемогучого Бога відваги для цих, що є переслідувані; молитви, щоб випросити ласки навернення для таких, що улягли; молитви, щоб вічною славою були нагороджені ці, що остали вірні Католицькій Церкві і цій Одності, що її підписали їх предки тому три й пів століття”.

З Душпастирських Напрямних

(Конференція виголошена на Священничих Реколекціях Їх Ексц. Кир Нілем, у Йорктоні, 3. вересня, 1947).

Всечесніші й Дорогі в Христі Отці!

З року на рік скликує нас початок вересня на священничі духовні вправи. Цим проявом нашого вищого розвиненого релігійного життя надзвичайно радіють Преосвященні Василій і стараються кожного року до засадничих наук духовного Отця додати ще й від себе свою особливішу конференцію. Цьогорічному Їх бажанні бути разом із Вами перешкодили відвідини трьох Кардиналів у цих днях. І тому поручили мені заступити Їх відсутність.

Так покермувало Боже Провидіння подіями й обставинами, що вже 5-ий рік я маю можливість бути разом із Вами на реколекціях, брати участь у священничих духовних вправах, слухати разом із Вами поважних реколекційних наук, рік річно будуватися Вашою чисельною участю й присутністю.

Історія Католицької Церкви виказує наглядно, що треба нам реколекцій. Треба віднови душі, застанови над собою, час від часу перегляду цілого себе й свого духовного наставлення до Бога, Церкви, ближнього й себе.

Обновленому на самоті Мойсеєві, дав Бог дві кам'яні таблиці десять заповідей Божих для вибраного народу. По 40 днях і ночах молитви й самоти у пустині виступив Богочоловік з явною проповіддю св. Євангелія. Зі самоти й уединення виринають зі сумерків минувшини такі світила сходу, як св. Василій, Золотоуст, Григорій.

Такий тепер дух католицького життя, що у його програму входять також і реколекції. Роблять їх звичайні вірні. Відправляють їх чини й згромадження. Посвячують означені тижні на реколекції збірно Єпископи. Читаємо й про Святішого Вітця, що серед теперішних переломових часів, уміє знайти кілька днів у році на реколекції, щоб із них набрати сили, обнови й свіжости до свого найбільше відвічального уряду.

Розвій нашої Дієцезії у великій мірі є залежний від добре відправлених реколекцій. Видко, що наші людські змагання у співпраці з ласкою Божою є гармонійно достроєні, коли з року на рік є слідний розвій у нашій Дієцезії. Може тяжка парохіяльна праця з навалом священничих занять і щоденним місійним виснаженням, не дає нам часу й можности тішитися оwoчами вже осягнених здобутків — а проте поступ на всіх ділянках нашого духовного життя є дуже замітний. Як всюди, так і тут найбільше промовляючими будуть числа й факти.

Погляд у наше історичне минуле виказує нам, що був час у Канаді, що в ньому не було ані одної каплиці, ані одного

священика, ані одного законного згромадження. І на оборот, прийшли ми до Канади, як бездержавний нарід, матеріально убогий, обставинами нового краю зовсім необізнаний, виставлений на долю й недолю многих релігійних і народних противників. Із цього роду вкладом, чи капіталом, щось дуже важко приходить ся снувати рожеві мрії на будучину. А проте яка різниця між 1891 а 1947 роком?

Зачати хоча б від цієї організації й організаційної одиниці, що як всюди, так і тут у Канаді, була першою — цебто церквою і її священиком. Який слідний розвій цих обох чинників у поодиноких відступах часу! Це наглядно виказують роки:

1891 року священиків було:	0,	церков:	0
1902 " " " "	" 0,	" "	9
1912 " " " "	" 20,	" "	116
1929 " " " "	" 46,	" "	240
1947 " " " "	" 124,	" "	345

Ці роки виказують, що в 1902 році здобуваємо 9 нових церков; у 1912 священиків 20 і нових церков 107; у 1929 році нових священиків 26 і нових церков 124; у 1947 нових священиків 78 і нових церков 105, крім перебудованих і поширених і 122 місійних станиць. Цей розвій завважується і у релігійному житті, коли тішимося сьогодні 4 новіціятами, 35 законними домами, 185 посвяченими Богові особами. З первісного стану починаємо також виходити і у шкільній проблемі. Харитативність росте числом нових сиротинців, шпиталів і старечих домів. Пресово здобули ми 6 органів. Дуже сильний є також організаційний поступ.

Ніколи мабуть у історії не було такого зацікавлення нашою Дієцезією, як саме тепер. Хто знає, чи серед східних Церков, Дієцезії Українців Католиків сьогодні не присвячується найбільше уваги. Коли на запросини Кир Василя приїхав до Канади Його Емініція Евген Кардинал Тіссеран і приглянувся блище нашому релігійному житті, то свій подив зі здобутків чимало разів висловив у розмовах, промовах й особних листах. Щирою згадкою зазначив кілька разів про нас Кардинал-Легат, Його Емініція МекГвіген, у Оттаві. У цих днях відвідали Кир Василя у Вінніпегу трьох Кардиналів Бритійської Імперії.

Розвивається наша Дієцезія з року на рік, процвітає щораз то новішими здобутками, тішиться під цю пору високим престижем. Чия в цьому заслуга? Попри провід Ординарія, жертву вірних, також і самопосвятою ревних священиків. Чи можливий був би цей розвій і поступ вперед без добрих священиків? Ні! Історія кожної каплиці, парохії й місійної станиці, серед інших передових жертвенних одиниць згадує також вдячним спомином імена жертвенних і самопосвячених священиків.

Радіємо нашими дотеперішними здобутками, змагаємо у своїй ревності до нових. По взору св. Апостола Павла, не спочиваємо на вже здобути осягах, але вириваємося до здобуття других. Тішимося зростом священичих рядів, радіємо монашими покликаннями, будовою нових церков, розбудовою на-

ших установ. А проте не замикаємо своїх очей, що навіть ще й тепер на одного священика припадає понад 4 церкви й місійні станиці, що душ до обслуги розкинутих по канадійських просторах ще й тепер понад 1,500 на кожного священика. Що ще й тепер сотки наших вірних зовсім не обслужених. Христові слова ще й тепер мають своє примінення, що: “жниво велике, робітників мало”. Що ще много праці не руханої. Що більша праця буде вимагати більшої ревности, жертви й самопосвяти.

Много вказівок поступовання подає нам пастирське богослов'я. Чимало практичних засад достарчає моральне богослов'я. Дуже много приміненъ дає аскетика, що її практично у головних зарисах переходимо в часі наших реколекцій. Як кожного року, так само й цього, подають нам деякі напрямні самі Пресвященні Василій. Із душпастирських напрямних на цього-рочні реколекції, що їх подали вони для нас, важніші слідуючі:

1. Проблема скитальців. Много уваги присвятила Дієцезія для належної розвязки наших скитальців. Попри поміч у одіжжі, поживі й старанні про аффідевіти, зужито увесь вплив у державних чинників Уряду, щоб облегчити приїзд до Канади наших людей. З другою половиною 1947 року почали прибувати у більшій скількості наші скитальці. Деякі з них допущені на просьбу кривних і знакомих. Інші прибули як робітники на фарми, до фабрик і вирубування лісів. Кількох наших Отців вже занялися деякими новоприбулими і відвідали їх у місцях праці. Обовязком усіх Отців є помогти новоприбулим скитальцям помогти у відшуканні нашої церкви, священика, організації і поданні доброго читання. Уважаймо, щоб ніхто із цих, що їх дав нам Христос, не був страчений ізза нашої вини.

2. Священики-скитальці. Останніми часами вдалося також полагодити в державних чинників дозвіл на приїзд наших священиків зі Західньої Європи. Доки зможуть вони прибути на призначені місця, ще треба буде їм много інших труднощів добороти. Однак ще цього року треба буде кожному парохві приготованому, що на його дистрикт пішлеться одного священика зі скитальцями. Тому треба, там де є резиденція постаратися про кімнату і все найконечніше до неї уладження для свого нового помічника в душпастирстві. Брата-священика належить прийняти в душі любови, щирости й доброти, як самого Христа. При цім, від самих початків подати в душі любови вказівки поступовання серед канадійських обставин, щоб новоприбулий священик міг у короткому часі якнайуспішніше працювати місією для Бога й нашого Народу.

3. Статистичні дані. Статистичних даних домагаються від Дієцезії на кожному кроці. Щорічно вимагають від Дієцезії числа церков, каплиць і місійних станиць. Просять подавати число душ, дітвори у школах, добродійної діяльності, катехитичних звітів і ще інших даних. Деякі Отці, при кінці кожного року подають звіт з річної зділаної праці, поступу й здобутків. Від деяких цілими літами нема жадних звітів. З браку

точних даних треба подавати давніші, або уживати цілого ряду обчислювань, щоб прийти до якогось приблизного статистичного числа. Пригадується отсим, що при кінці кожного року треба приглянутися станові своєї парохії, каплиці, чи місійної станиці й прислати звіт. Піддати, де є необслужені наші люди, де можна би щось зарадити, щось допомогти. Ми є відповідальні за свій місійний округ аж до границь місійного округу наших сусідів-парохів.

4. Щорічні збірки. Господарський стан Дієцезії є у великій мірі залежний від упорядкування річних збірок. Про обовязок річних збірок на семинар, особистий катедрастик і парохіяльний пригадується що року в часі реколекцій, священничих конференцій і в Єпархіяльних Вістниках. Ці пригадки йдуть рік річно від 1929 року. Деякі совісні у виконанні їх. Однак для деяких завжди збірка є недогідною, хоч перед ним цілий рік до розпорядимости. Треба так уложитися, щоб вже від вересня розпочати збірки на семинар й кожного року відповідно заохотити людей і виконати.

5. Священічі покликання. При більшому числі священників було б о много легче виконати наше місійне завдання. Є кольтонії, що ще не здобулися ані на одного священника. Є й інституції, що в них чомусь тяжко здобути священічне покликання. Бог дає покликання, але нема кому його розбудити й усвідомити. Деколи родичі стоять на перешкоді. Але деколи й священіки не вміють здобутися ані на одну проповідь у році, чи це цілу, чи частинну, щоб присвятити її для священічного покликання. Щось подібного є у них із покликанням до законного стану.

6. Школи й інститути. Попри виховання дітей родичами у дома й провід молоді священіками у церкві, дуже велике значіння й вплив є у школі. Обовязком кожного пароха у парохії й кольтонії є пригадувати перед початком шкільного року про обовязки родичів у шкільному питанні й посиланні своїх дітей до католицьких шкіл і наших інституцій. За шкільних дітей з наших парохій і кольтоній ми священіки є відповідальні. Чи співпрацюємо ми з нашими школами, бурсами й інституціями?

7. Літні курси. Започаткований минулого року вищий освітний курс для молоді увінчався гарним успіхом і відбувся цього року вже у двох місцях. Минулого року була особливіша заохота й пригадка, щоб своєю співпрацею допомогти у важкій і мозольній праці наших повних посвяти одиниць, що занялися проводом цих курсів. Коли одиниці присвячують свій час, талан працю, то треба другим допомогти у їх шляхотних підприємствах. Були однак Отці у Саскачевані, що навіть не заповіли, по своїх кольтоніях, що такі курси відбуваються у Саскатуні. Біймося відповідальности, що хтось другий займеться проводом нашої молоді, однак не для користи нашої Церкви й добра нашого Народу.

8. Центральний фонд. Великими зусиллями, довгим приго-

туванням, з надзвичайним захопленням повстала Централія Українців Католиків у Канаді. Однорічна її праця й осяги вже виправдали її існування. Повні посвяти наші інтелігентні сили з великим одушевленням виконують приділене їм завдання. При цім однак є деякі такого наставлення, що їх місцеві, чи провінціяльні потреби й збірки увільняють їх самозрозуміло від центральних зобовязань. Вправді ми мусимо у першій мірі виконати своє місцеве завдання. Ми не можемо увільнити себе від провінціяльних зобовязань. Але й будьмо пересвідчені, що сильним поставленням Централі ми себе дуже скріпимо й на місцях і по провінціях. А без належної розвязки центральних питань, ми останемо слабими і по провінціях і ще слабшими по колоніях. Попри свої місцеві міркування й провінціяльні, зачнім уже раз дбати й про нашу цілість. Це є у душі нинішних часів.

9. Увага на себе самого. Велич покликання, високість священства, надмір Божих ласк, не звільнює нас від чування над собою, над своїми змислами. Історія Церкви згадує про будуючі життя, але й деякі сумні приміри. Наші священічі обовязки змушують нас стрічатися зо світом, людьми й їх засадами. Молитва, обережність і священіча повага, зділають наше приставання будуючим для повірених нам душ. Діявол заставляє особливіші свої сіти на священіка, як провідника душ. Знає, що коли вдасться звести провідника, то за його приміром потягне легко ще й інших. Але й для Бога є цінною священіча душа. І наші священічі душі відкупив Христос своєю Кровію. Цінім її. Бережім. Дбаймо про неї. Уважаймо, щоб проповідуючи другим, ми самі не затратили своєї душі.

10. Повеенна загроза. Перша війна принесла до Канади безбожний комунізм і автокефальне звихнення. Теперішня друга війна ще більше зблизила до Канади воююче безбожництво й повеенне релігійне замішання. При лютому переслідуванні нашої Церкви на землях Західньої України, не є виключений посиленний наступ на нашу Церкву тут у Канаді. Можуть прибути усякого покрою автокефальні єпископи, комуністичні агітатори, цивільні вільнодумні інтелігенти. Дорогі Отці! Пильуйте свого стада. Обучуйте про скарб св. віри. Перестерігайте їх перед вовками в овечих шкірах. З Христом поконаємо всіх противників.

Всечесніші й Дорогі Отці! Дякуймо Богові за особливішу ласку для нас священічого покликання. Радіймо усіми дотеперішними нашими здобутками у Канаді. Прямуймо до нових і других осягів. У нашій душпастирській діяльності достосуймося до всіх вище даних напрямних, що їх у своїй відвічальності подали для нас Преосвященні Ординарій. А певне, що Боже благословення спочине на наших священічих зусиллях. Ми станемо світлом притемненого світу. Ми будемо сіллю серед зіпсованого людства. Ми будемо отвореним евангелієм доброго приміру.

Хроніка Дієцезії

1947.

Прийнятий до Дієцезії Всеч. о. Михаїл Климчак.

о. Еміліян Фик утратив усі душпастирські власти, навіть відправляти Службу Божу.

5. січня. Участь у релігійній програмі Тижня Канадійського Горожанства у Катедрі св. Боніфатія в Ст. Боніфас, Ман., Присутні Арх. Г. Морри, Арх. Г. Кабана і Єп. М. Ляженес. Їх Ексц. Кир Василя заступав Преосв. Ніль. З цієї нагоди виголосив радіопровому.

7. січня. Архієрейська Служба Божа у церкві св. Володимира й Ольги з нагоди Різдва ГНІХ. і проповідь Їх Ексц. Кир Ніля.

18. січня. Комунікат у справі "Тижня Одности."

26. січня. Преосв. Ніль відвідав місцевий відділ УКЮ при церкві св. Николая і з цього приводу мав промову до 57 членів.

16. лютого. Їх Ексц. Кир Ніль був присутній і промовляв на вечірку університетської молоді Винніпеґу, числом 52.

9. березня. Відвідини й великопосна проповідь Його Преосв. Ніля у церкві св. Володимира й Ольги у Винніпеґу, Ман.

12. березня. Його Емініція Кардинал Тіссеран повідомляє Преосвященного Василя про свій приїзд до Канади.

16. березня. Відвідини з великопосною проповіддю Преосв. Ніля у церкві св. Николая у Винніпеґу.

18-20 березня. Курс Асистентів Молоді у Винніпеґу під проводом Їх Ексц. Кир Ніля.

23. березня. Відвідини й великопосні проповіді Його Преосвященства Кир Ніля у церкві Пресв. Евхаристії у Винніпеґу.

30. березня. Відвідини й великопосна проповідь у церкві св. Андрея, у Винніпеґу, Ман.

1. квітня. Комунікат Преосв. Кир Василя про Місяць Католицької Преси у квітні.

2. квітня. Звідомлення Їх Ексц. Кир Василя про участь у Марійському Конгресі в Оттаві, що відбудеться від 18 до 22. VI.

3. квітня. Їх Преосвященство Кир Василій поважно захорували.

13. квітня. Архієрейська Сл. Божа й проповідь Їх Ексц. Кир Ніля з приводу Великодня у ц. св. Володимира й Ольги, у Винніпеґу, Ман.

19. квітня. Його Емініція Євген Кардинал Тіссеран засилає привіт Дієцезії Українців Католиків у Канаді, при вступі до неї.

24. квітня. Відбулася Конференція Священиків у Винніпеґу, Торонті, Йорктоні, а тиждень пізніше у Мондері.

6. травня. Комунікат Їх Ексц. Кир Василя у справі пакунків для наших скитальців.

27. травня. Привіт Його Емініції Євгенові Кардиналові Тіссеранові від Єрархії, Духовенства, Монашества й Вірних.

31. Приїзд Його Емінінції Кардинала Тіссерана, у супроводі о. Монс. Т. Д. МекМегона й о. Арсівала до Виннипегу. Замешкання у Резиденції Кир Василя. Відвідани ц. у Гонор і Кукс-крік, Манітоба.

1. червня. Його Емінінція Евген Кардинал Тіссеран відвідав церкву св. Покрови о год. 8 і пів, церкву св. Володимира й Ольги о год. 9 і пів і церкву св. Николая о год. 10 і пів. Привіт від Дієцезії зложили Преосв. Василій. Присутні оба Архієпископи, Виннипегу й Ст. Боніфасу. Арх. Сл. Божу відспівав Кир Ніль. По полудні був бенкет у Форт Герри. Вечером концерт у Авдиторії Виннипегу.

2. червня. Його Емінінція у супроводі Його Ексц. Кир Ніля відвідав церкву Неустаючої Помочі Матери Божої, був присутний на бенкеті у Йорктон Готелі, вислухав концерту у Роксі Театрі. відвідав Монастир ОО. Редемптористів із Новіціяттом, Колегію св. Йосифа з 150 учениками, Інститут Серця Христового з 126 ученицями.

3. червня. Повитання Його Емінінції у церкві св. свящ. Йосафата в Едмонтоні, Алта., присутність на бенкеті у МекДоналд Готелі, привіт від Едмонтонської дітвори пополудні, участь у Концерті Едмонтонців у Народному Домі. Арх. Службу Божу правив Ексц. Ніль. Присутний Єпископ з Калгар, Алта.

4. червня. Відвідани Кардинала у церкві св. Ап. Петра й Павла у Мондері, Алта., Українського Шпиталю Сестер Служебниць, Сиротинця з 46 дітьми, Друкарні ОО. Василян, Новіціяту ОО. Василян, у супроводі Преосвященного Ніля.

7. червня. Його Емінінція відвідав церкву св. Арх. Михаїла у Монреалі Квебеку у супроводі Архієпископа Монреалю і мав проповідь до присутних вірних.

8. червня. Відвідани Його Емінінції Евгена Кардинала у церкві св. свящ. Йосафата у Торонті, при співучасті Його Емінінції Карла Кардинала МекГвігена, Апостольського Екзарха Кир Василя. Арх. Службу Божу відспівав Ексц. Кир Ніль. Бенкет у Кінг Едвард Готелі. Гостина у Кардинала МекГвігена Літургічна відправа у Катедрі св. Михаїла.

11. червня. Лист подяки Його Емінінції Евгена при відїзді з Канади до Кир Василя.

15. червня. Відвідани Його Ексц. Кир Ніля церкви св. Юрія в Ошаві, Онт. і архиерейська проповідь.

17. червня. Участь у нарадах Канадійського Єпископату Його Преосвященства Кир Василя й Кир Ніля, в Оттаві, Онт.

18-22. Марійський Конгрес в Оттаві. У присутності Папського Легата, чотирьох Кардиналів і 150 Архієпископів і Єпископів, при співучасті Його Преосв. Кир Василя відправив Його Ексц. Кир Ніль Арх. Службу Божу. Проповідь виголосив Його Емінінція Тіссеран, а другу Його Ексц. Кир Амвросій.

20. червня. Авдієнція Кир Василя й Кир Ніля у Апостольського Делегата в Оттаві.

29. червня. Архіерейська Сл. Божа й проповідь Преосв.

Ніля з нагоди празника св. Апостолів Петра й Павла, у Мондері, Алта.

6. липня. Посвячення нової церкви у Борщеві, Алта й Арх. Сл. Божа з проповіддю Їх Ексц. Кир Ніля. По полудні архієрейські відвідини у Кракові, Алта.

7. липня. Архієрейська Служба Божа і Проповідь Їх Ексц. Кир Ніля у церкві Пресв. Тройці, у Плейн Лейку, Алта. По полудні Арх. Молебен і проповідь у церкві Всіх Святих у Моркемб, Алта.

13. липня. Архієрейська Служба Божа й проповідь Його Преосв. Кир Ніля у церкві св. Ап. Петра й Павла у Лётбридж, Алта.

20. липня. Архієрейські відвідини й проповідь Їх Ексц. Кир Ніля у церкві св. Успення у Портедж ля Прері, Ман.

22. липня. Арх. Молебен і проповідь з приводу отворення Курсів для Молоді у Едмонтоні, Алта. Присутних курсантів і курсанток 86.

27. липня. Їх Преос. Кир Ніль відправив Арх. Службу Божу й мав проповідь у церкві св. Арх. Михаїла в Сарто, Ман., а по полудні у церкві св. Покрови, в Ля Брокери Арх. Молебен і проповідь.

1. серпня. Їх Ексц. Кир Василій уділили нищі свячення Бр. Рафаїлові Мельникові, ЧСВВ., Бр. Еміліянові Беднарові, ЧСВВ., і семинаристові Михайлові Блаженко у Гримсбі, Онт.

2. серпня. Преосвященні Кир Василій висвятили слідуєчих діяконів на священників: Сотера Стефана Підскального, Віталія Василя Підскального, Іларіона Григорія Адамса, Нікона Миколу Свірського, Патрикія Петра Пащака і Йосафата Юліяна Шкварка у церкві св. Успення, у Гримсбі, Онт.

3. серпня. Преосв. Кир Василій відправили Арх. Службу Божу і посвятили угольний камінь під нову церкву св. Ап. Кирила й Методія у Ст. Кетеринс, Онт., цієї неділі Преосв. Кир Ніль мав Арх. Службу Божу у церкві Покрови М. Б. у Мавнтен Ровд, а по полудні Арх. посвячення церкви у Риверс, Ман.

9. серпня. Відвідини Бурси ім. Маркіяна і промова до 36 учителів із літніх курсів.

10. серпня. Відвідини й Архієрейська Служба Божа Їх Ексц. Кир Ніля у церкві св. Покрови у Волверин, Саск., а по полудні Арх. Молебен і проповідь у Гернсей, ц. Пресв. Евхаристії.

16. серпня. Лист Кардинала Тіссерана по відбутій авдієнції у Папи до Кир Василя.

24. серпня. Архієрейська Служба Божа і посвячення угольного каменя під нову церкву св. Ап. Петра й Павла у Борщеві, Саск., із проповіддю Їх Ексц. Кир Ніля, а по полудні Арх. Молебен у церкві Пресв. Серця Христового у Вонда, Саск.

28. серпня. Архієрейська Служба Божа і проповідь Їх Ексц. Кир Ніля у Нора Саск., а пополудні Арх. Молебен у Понас Лейк, Саск.

КАНАДІЙСЬКИЙ ЄПАРХІЯЛЬНИЙ

ВІСТНИК

3

1947

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

З НАГОДИ ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО РІЗДВА

До Високопреподобних і Всечесніших Духовних Отців і Всіх Вірних Нашої Дієцезії.
Христос Раждається!

“І ось звізда, що її бачили на сході, йшла попереду їх, аж прийшла й стала над цим місцем, де було Дитя” (Матей: 2, 9).

Дорогі в Христі;

Міряди зізд світили від віків на небі.

Одна тільки з них станула над Вифлеємом і своїм блиском показала на новонародженого Христа.

Ведені світлом Вифлеємської зорі, три мудрці віднайшли у печері за містом, Дитя-Ісуса. “І припавши поклонилися Йому, тай відкрили свої скарби й принесли Йому дари: золото, ладан і миро” (Мат. 2, 11).

Дві тисячі літ минає, як над Вифлеємом зявилася звізда. Її світло пригадує нам цю велику подію в історії людства, що відбулася літ тому 1947. При світлі Вифлеємської зізди стають перед нами всі таїнства Христового Різдва у всіх своїх обставинах і подробицях. Христос, як Богочоловік, родився історично у Вифлеємі тільки один раз, але своєю божественною ласкою Він відроджується безнастанно у поодиноких душах, рідинах, народах і св. Церкві. У базиліці Христового Різдва, у Вифлеємі, по нинішній день, видніє в оправі білого мармору срібна звізда з написсю: “Тут, із Діви Марії, народився Ісус Христос.”

Світло Вифлеємської зорі просвічувало темні підземелля катакомб через перші віки історії Церкви. Від непамятних часів завзиває нас св. Церква своїми богослуженнями, щоб ми зложили себе в дарі Божому Дитяти, на взір землі, що дала Йому вертеп, пастирі чудо, царі дари, ангели спів, а небо зізду. **Чар Вифлеємської зізди став натхненням малярів, різбарів і письменників.** Що за радість бе з такої коляди, як: “На небі зірка ясна засіяла, і любим світлом сіяє...”; або з цієї коляди: “Нова радість стала, яка не бувала, над вертепом, зізда ясна, світу засіяла...”; або і з цієї: “За світлом зірки, десь аж зі сходу, йдуть три владики, з княжого роду...”

На виднокрузі наших часів виринали різні зізди. Світлом

своєї земської величини, прямували притемнити Вифлеємську зорю. Наукою, політикою, своїм релігійним світоглядом, вмовляли вони у всіх, що бажають відтворити живе, повне і правдиве християнство. Міркували собі, що можуть мати Бога без Христа, Христа без Євангелії, Євангелію без Церкви, Церкву без Голови, Голову без влади, небо без діл, вічність без пекла... **Всі ці земські звізди замерехкотили на якийсь час у людській думці, заблимали своїм блідніючим світлом і слід сьогодні по них пропав.** У поході століть, всі вони показалися одноднівками, блудними вогниками, спадаючими метеорами. **Досвід тисячеліть виказує, що Вифлеємська звізда даліше світить. Що переломова хвиля започаткувалася від Різдва у Вифлеємі. Що Вифлеємське Дитя є й на даліше володарем міліонів душ, бо: "Ісус Христос, вчора й сьогодні й той самий на віки." (Євр. 13, 8).**

Вифлеємська зоря світить даліше непритемненим світлом, бо черпає свої лучі від Цього, що сказав: "Я є світло для світу. Хто йде слідом за Мною, не ходитиме в темряві, а матиме світло життя" (Йоан 8, 12). Зоря з над Вифлеєму несе зі собою надземську радість для людської душі: "А як вони побачили звізду, зраділи дуже великою радістю" — згадує св. Євангелія про трьох мудреців. Земля не дасть нам бажаної радості, а земські добра повного щастя. Гріх кінчиться гіркістю й викидами совісти. Чудесна звізда вказує нам шлях, де шукати нам радості. У Вифлеємського Дитяти, що було радістю для царів, пастирів і ангелів. Вифлеємська звізда остає й по сьогодні непомильною провідницею. На взір трьох мудреців відбуваемо всі ми мандрівку, щоб знайти Христа, що самий заявив: "Я дорога й правда і життя" (Йоан 14, 6).

Ще ніколи мабуть не знайшлося людство серед таких विशалних часів, як тепер. Найбільше придавлюючим, це негевність найближчої будучини. Хоч мир проголошено років тому кілька, то у дійсності його ще нема. Людство сьогодні розбите у політиці, зруйноване у господарці й підміноване у культурі. Атомічна бомба грізним маревом повисла над розсвареними дітьми цього світу. Коли серед сучасних руїн, є притемнений розум, навіть наймудріших цієї землі, то для нас віруючих, остало ще післанництво Вифлеємської зорі. Вона ще не згасла для нас. Вона ще й сьогодні вказує на Вифлеємське Дитя; Дитя, що є вродженим князем мира, що йому при різдві ангели співали про мир, що ще й сьогодні кличе до себе всіх: "Прийдіть до мене всі пригноблені й обтяжені, а я успокою вас" (Мат. 11, 28).

Важкий тягар давить душу нашого народу. Останні роки зазначені досвідами Божого Провидіння. Цілість нашого народу опинилася у тюрмі народів, останки його розсипані по цілому світі. Мабуть ні одному народові у світі не доведеться святкувати Різдва серед таких турбот, тягарів і пригноблень. Піднесім свої очі до Божого Дитяти, що сталося плачучим,

щоб осушити наші сльози; безси́льним, щоб нас скріпити; чоловічим Сином, щоб ми могли стати прибраними дітьми Бога. Дитя Ісус осолодить нам наше теперішнє горе, дасть ласку витривання й освободження всіх українських земель.

Дорогі в Христі! Многі бачили Вифлеємську звізду. Попри гастирів тільки трьох мудрців, пішло за її світлом. Під її провідом дійшли вони до обіцяного Спасителя. **Щасливі будемо й ми, коли по взору трьох мудреців, підемо за світлом Вифлеємської Зорі у нашому особистому, родинному й народньому житті.** За її світлом дійдемо до Христа. А з Христом осягнемо всяке добро й щастя, так дочасне, як і вічне.

Дуже тішимося, що по многих труднощах, позволив Бог кільком тисячам наших скитальців святкувати цьогорічне Різдво вже на канадійській землі. З надзвичайною радістю **витаємо Вас усіх Дорогі Скитальці,** тішимося дуже Вами всіми й засилати будемо наші молитви, щоб Бог поблагословив усім іншим, що є ще у Західній Європі, дістатися до нас і святкувати разом, коли вже не Великдень, то принайменше слідуюче Різдво. **Витаємо Вас по наших церквах, користайте з добродійств наших парохій, дорожіть скарбом св. віри,** що за неї, на землях наших предків, віддають тисячі своє життя й наші Єпископи страждають. Не дайте себе звести різним сектантам нової землі. **У цей великий Празник Христового Різдва витаємо і Вас Дорогих Отців,** що самі цього року будете святкувати радісно Христове Різдво у Канаді й цю радісну вістку голосити нашому народові.

У великий Празник Христового Різдва складаємо всім Вірним, з глибини нашої душі, найщиріші святочні побажання. Нехай Дитя Ісус замешкає у Ваших душах, обдарить своїми рясними різдвяними ласками, наповнить миром, щастям і радістю. Нехай Боже Дитя благословить Вас усіх і щастить Вам. Христос Раждається!

† ВАСИЛІЙ, Єпископ-Ординарій.

† НІЛЬ, Єпископ-Помічник.

Диспенза

НА СИРОПУСНИЙ ТИЖДЕНЬ І ВЕЛИКИЙ ПІСТ 1948 р.

Єпископський Ординаріят письмом даним під ч. 160/47., уділює диспензу на сиропусний тиждень і Великий Піст слідує:

Позволяється їсти м'ясні страви у всі дні, крім середи й п'ятниці, за відмовленням 1. "Отче наш" і 1. "Богородице Діво" перед їдою. (Священики мають відмовляти псалом 50: "Помилуй мя Боже"). У Велику П'ятницю не можна їсти з набілом.

Поручається всім ОО. Душпастирям оголосити у своєму часі вірним приписи давного св. Посту у нашому обряді й теперішню дану диспензу.

ВЕЛИКОДНЯ СВ. СПОВІДЬ

Великодня св. Сповідь зачинається у неділю сиропустну й триває аж до неділі Всіх Святих.

ВІДПИСИ НА ЛИСТИ

Чемність, це одна з гарних прикмет, що нею окрашений священик. Серед інших обставин проявляється вона у відписуванні листів. Деякі священики призабули на цю її черту й не відповідають на прислані листи. Треба з цього недомагання поправитися. На отримані листи належить відповісти якнайшкоре, особливо до Єпископського Ординаріату.

У СПРАВІ ФОНДУ ЦЕНТРАЛІ

Про центральний фонд була вже пригадка у Канадійському Єпархіяльному Вістнику, за 1947, ч. 2, ст. 11-12. Деякі провінції й парохії, зі своїми складовими організаціями, зрозуміли значення цього фонду й поставили себе серед найперших у Канаді. Деякі однак ще й досі руководяться своїми власними поглядами й міркуваннями. Або зовсім нічого не зділали й не заохотили у своїх місцях. Або дали, неначе щось. Це зовсім не є у дусі теперішніх часів і у дусі католицької солідарности. Памятаймо, що на нашу місцевість і парохію дивиться, не тільки Боже око, але й людське. А наші ідейні інтелігенти при Централі не будуть у силі виконати наложених Конгресом зобов'язань без необхідних фондів.

3 Діяльності

ЦЕРКВИ УКРАЇНЦІВ КАТОЛІКІВ У КАНАДІ за 1947-ий рік.

До здобутків із давніших років діяльність нашої святої Церкви у Канаді зазначилася новими й свіжими осягами, що з них помітніші слідуєчі:

Архієрейські відвідини наших обох Єпархів, Кир Василя Ладика — Єпископа Ординарія й Кир Ніля Саварина — Єпископа Помічника, обняли п'ять наших, найбільше заселених, провінцій Канади: Квебек, Онтеріо, Манітобу, Саскачеван і Алберту. Число відвіданих місцевостей дійшло 51 до 23. XI. Особливістю цього річних відвідин, була присутність Його Еміненції Євгена Кардинала Тіссерана у дев'ять наших найбільше численних релігійних осередках Канади.

Священники й Семинаристи. Священні конференції відбулися 24. квітня у Вінніпегу, Торонті, Йорктоні й Мондері. Духовні справи між 2 а 5 вереснем у Йорктоні. Нові священники, висвячені з Чина Василян: С. і В. Підскальні, І. Адамс, Н. Свірський, П. Пашак, Й. Скварок. Новоприбулі священники зі Зах. Європи: К. Гаврилів, М. Климчак, Ю. Габрусевич, С. Їжик, Р. Закревський, М. Решетуха, В. Панчишин, Я. Еліїв, С. Фіголь, Н. Сидорак, Я. Олешко, Евтимій Мельничук й дякон В. Олач. З Василян приїхали: оо. С. Фединак, М. Дирда, В. Сютік, О. Тимочко, Ю. Катрій. Виїхали до Зл. Держав: В. Ваврик, С. Голик; до Риму: М. Гнесько, Н. Свірський. В Англії займається скитальцями о. Й. Жан, ЧСВВ. Відвідали наших скитальців: о. Я. Чиж у двох кемпах коло Форт Вільям; о. П. Сулятицький у Капускейсінг, Герст, Гадсен Бей, коло залу, чч. кемп: 44, 50 і 51. Стало править для скитальців о. К. Гаврилів у кемпі коло Мінніпука, Онт. — Семинаристів у Едмонтоні й Торонті є 14.

Церкви й резиденції. Отворено цього року до сталих відправ ц. св. свящ. Йосафата у Едмонтоні, Алта. Продовжується будова церков св. Николая у Вінніпегу, Дані, Вакав і Кемсек, Саск. Розбудовується цього року церква у Киченер, Онт. Набули церкву у Блейн Лейк, Саск. Купили й пересунули церкву у Мензі, Ман. Розпочали будову нових церков у Монтралі св. Духа, Вінніпегу св. Володимира й Ольги; Елмвуді, Ман., ц. Неустаючої Помочі М. Б.; Твей, Кридор, Пелій, Сісол, Прудгом, Саск. Посвячено угольний камінь у Лемонт, Алта.; Борців, Саск., і Ст. Кетеринс, Онт. Посвячено церкви: Борців, Алта; Елма і Риверс, Ман. Посвячено нову резиденцію св. Андрея у Вінніпегу, Ман.; при церкві св. Преображення у Форт Вільям, Онт.; набули нову резиденцію у Вонда, Саск. Розділено дистрикт Рама, Саск. і утворено новий з осідком у Фостон, Саск. і окружаючими парохіями: Норою, Бобулін-

цями й Понас Лейком, утворено новий осередок Вонду. Доданням другого священника скріплено слідуючі осередки цього року: Сифтон, Овкбурн, Брендон, Сенди Лейк, Вайта у Манітобі й Форт Вільям у Онтерію.

Чини й Згромадження. На терені Канади займаються місієюною працею слідуючі Чини й Згромадження: ОО. Василіяни, ОО. Редемптористи, ОО. Обляти, Брати Християнських Шкіл, Сестри Служебниці й Сестри Місіонарки. Василіяни є всіх 98, з чого Отців 46; студентів 30, Домашних Братів 22; Мешкають у 5 монастирях і 6 резиденціях, обслуговують 133 парохій і місій, ведуть Друкарню у Мондері, видають двотижневик “Світло”, займаються 2 інститутами із 50 студентами, дають місії й реколекції, ведуть організаційну працю. Редемптористів є 40, з чого Отців 19, студентів 9, Братів Домашніх 6, новиків 6; Мешкають у 4 монастирях, обслуговують 54 парохій і місій, ведуть філософічні і теологічні студії при монастирі, мають друкарню, видають “Голос Спасителя” — місячник, дають місії й реколекції, займаються організацією. З Отців Облятів працює о. Ф. Ру, є парохом одноі церкви й двох місій, займається плянами й будовами величавих церков. Браття Християнських Шкіл, осіб 8, ведуть Колегію з числом студентів 150. Сестри Служебниці числять всіх осіб 170, з чого 6 постулянтток, 19 новичок, 46 по перших обітах, а 99 по професії; ведуть 22 школи, 2 вищі школи, 15 вечірних шкіл, 4 інститути, 3 сиротинці, 2 шпиталі і 2 Старечі Доми. Сестри Місіонарки отворили щойно минулого року свій новіціят й мають 6 новичок.

Преса й Видавництво. У Канаді поширює католицький світогляд слідуюча наша преса: тижневик “Українські Вісти” у Едмонтоні, двотижневик “Будучність Нації” у Йорктоні, двотижневик “Світло” у Мондері, місячник “Голос Спасителя” у Йорктоні, місячник “Юнацтво” у Едмонтоні й кварталник “Місійні Вісти” у Вінніпегу. Видавництво у 1947 році зросло слідуючими наголовками: о. С. Семчука: “Митрополит Михайло Рагоза”, о. В. Шумея: “До якої Церкви Належиш?”, о. М. Горішнього: “Служба Божа”, о. М. Билини: “Цінності Релігії”, о. М. Гнесько: “Розмова”, (2 томики), о. Д. Попович: “Два Молебні й Вервиця”, Централя: “Католицька Акція”; у мові англійській і французькій: “Божественна Літургія Святого Йоана Золотоустого”, “Памятка Конвенції Українського Католицького Юнацтва Східньої Канади”, 30-ліття Церкви св. Духа у Гемилтоні”, “Календар Української Родини” й “Календар Голосу Спасителя”, з Централі: “Памятка Візитації Йоого Емінінції Кардинала Евгена Тіссерана.”

Централя й Організація. Централя Українців Католиків Канади поширила свою діяльність у цьому році й відбула в часі різдвяних і літніх ваканцій організаційні подорожі по провінціях: Квебеку, Онтерію, Манітоби, Саскачевану й Бр. Колумбії. Дієцезальна референтура Іміграції займається даль

ше сталою висилкою живностевих пакунків, одіння й афидевітів, як і також давала численні поради в листах. Зі складових організацій Централі доміняльного значіння: Братство Українців Католиків Канади, відбуло кілька провінціяльних зїздів у Винніпегу, Саскачевані й Едмонтоні; Ліга Українських Католицьких Жінок відбула свій зїзд у Винніпегу й Едмонтоні; Українське Католицьке Юнацтво у Торонті, Винніпегу, Саскатуні й Едмонтоні; Братство св. Николая, вислало свого представника на організаційну подорож по сході. Місійне товариство веде дальше свою харитативну працю.

Хроніка Дієцезії

1947.

(Продовження)

27. вересня, Архієрейське благословення церкви Воздвиження Ч. Хрест у Елма, Ман., Їх Ексц. Кир Нілем, Служба Божа й проповідь.

28. вересня, Архієрейська Служба Божа і посвячення нової резиденції Їх Ексц. Кир Нілем у церкві св. Преображення, Форт Вилліам, Онт., а по пол. Арх. Молебен у церкві св. Вознесення на Вест Форт Вилліам.

5. жовтня, Їх Ексц. Кир Василій відправили Арх. Службу Божу у церкві св. Духа, в Гамілтоні, Онт., і мали принагідну проповідь з нагоди 30-ліття існування парохії.

12. жовтня, Їх Ексц. Кир Василій були присутні на торж. Арх. Службі Божій у ц. Матери Божої Неуст. Помочі, у Торонто, Онт., виголосили особливішу проповідь до молоді з нагоди зїзду Українського Католицького Юнацтва Сходу. Цієї неділі Їх Ексц. Кир Ніль відправили Арх. Службу Божу у ц. св. Покрови, у Винніпегу, Ман., і з нагоди празника виголосили проповідь.

13. жовтня. Їх Ексц. Кир Ніль відвідали місцеву молодь при ц. св. Михаїла у Трансконі і мали до неї особливішу промову.

2. листопада. Архієрейська Служба Божа і особливіша проповідь з приводу Зїзду Українського Католицького Юнацтва Провінції Манітоби Їх Ексц. Кир Ніля у церкві св. Николая, у Винніпегу, Ман., як і промова в салі св. Йоана Милостивого.

3. листопада. Засідання Єпископської Ради під проводом Їх Ексц. Кир Василя.

9. листопада. Їх Ексц. Кир Ніль відправили Арх. Службу

Божу у церкві св. Николая у Виннипеґу, Ман., з приводу празника св. свящ. Йосафата і мали проповідь до вірних. По полудні промовляли у салі св. Йоана Милостивого до новоприбулих скитальців.

16. листопада. Преосвященні Ніль були присутні на зїзді Братства Українців Католиків Манітобської Секції і з цієї нагоди промовляли у салі св. Андрея, у Виннипеґу, Ман.

23. листопада. Їх Преосвященство Кир Василій були присутні на Службі Божій у церкві св. Арх. Михаїла, у Трансконі, Ман., і з нагоди празника мали особливішу проповідь до вірних. Відтак промовляли ще в салі Народнього Дому в Трансконі.

СТАТИСТИКА
ДІЄЦЕЗІЇ УКРАЇНЦІВ КАТОЛІКІВ У КАНАДІ
за 1947-ий рік.

Єпископів	2
Священиків дієцезальних	70
Священиків Василян	46
Священиків Редемптористів	19
Священик Облят	1
Священиків усіх у Дієцезії	136
Семинаристів	14
Сестер	99
Монастирів і законних домів	37
Шкіл, Інститутів, Колегій	27
Парохій і місій	467
Українців Католиків	300,000
